

Littafin Daniyel — Na Dari da Saba'in da Tara

Kiran Tsakar Dare da Matsayin Annabci na Roma: Bayyana Kwanaki na Karshe a cikin Littafin Daniyel

Jeff Pippenger

2024-04-09

Yanzu muna kan kasa mai tsarki, bisa ga littafin Daniyel, gama mun kai ga ayoyin da suke wakiltar Kukan Tsakar Dare domin mutum dubu dari da arba'in da huɗu. Ayoyin kuma suna bayyana hatimcewar masu tuta waɗanda aka daga sama. Waɗannan su ne ayoyin da suke sashe daga littafin Daniyel da ya shafi kwanaki na karshe wanda aka buɗe, kuma suna wakiltar furucin Daniyel game da Wahayin Yesu Almasihu wanda aka buɗe sa'ad da “lokaci ya yi kusa,” daf da kofar jarabawa ta rufe a aya ta goma sha shida.

Roma ce take kafa wahayin, kamar yadda aka wakilta a aya ta goma sha huɗu ta sura ta goma sha ɗaya, sabili da haka yana da muhimmanci mu dubi Roma da kyau sa'ad da muke ratsa ayoyi na goma sha ɗaya zuwa goma sha biyar, gama inda babu “wahayi, jama'a sukan lalace,” kuma idan ba za ku gaskata Ishaya sura ta bakwai, ayoyi na takwas da tara ba, “hakika ba za a kafa ku ba.”

Uriah Smith ya yi ishara ga wata ka'ida ta annabci aƙalla sau huɗu a cikin littafinsa, Daniel and the Revelation. Wannan ka'ida tana nuna cewa ba a bayyana wani iko na annabci a cikin annabci ba sai lokacin da ya zama “haɗe” da mutanen Allah. Isharar farko da ya yi game da ita, ya danganta ta ne da shigar Babila cikin shaidar annabci.

“Doka ce bayyananniya ta fassara cewa za mu iya sa ran a yi magana game da al'ummai a cikin annabci sa'ad da suka shiga irin wannan alaƙa da mutanen Allah har ambatonsu ya zama dole domin bayanar tarihin mai tsarki su cika.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 46.

Aƙalla a wasu lokuta uku kuma, Smith ya yi magana game da wannan ka'ida, kuma ya yi nuni da “haɗin gwiwa” na Yahudawa a kowanne daga cikin ukun; amma a cikin ɗaya daga cikin ambaton, ya bayyana cewa an cika wannan haɗin gwiwar a shekara ta 162 K.H., sai dai sauran ambato biyun sun yi daidai da masana tarihi na zamani, waɗanda suke bayyana cika “haɗin gwiwar” Yahudawa da Roma a shekara ta 161 K.H.

“Ba lallai ba ne a tunatar da mai karatu cewa ba a shigar da gwamnatoƙin duniya cikin annabci sai lokacin da suka kasance ta wata hanya suna da alaƙa da mutanen Allah. Roma ta sami alaƙa da Yahudawa, mutanen Allah a wancan lokaci, ta wurin sanannen Kawancen Yahudawa, a shekara ta 161 K.H. 1 Maccabees 8; Josephus's Antiquities, littafi na 12, sura ta 10, sashe na 6; Prideaux, Juzu'i na II, shafi na 166. Amma shekara bakwai kafin wannan, wato, a shekara ta 168 K.H., Roma ta ci Macedonia da yaƙi, ta kuma mai da kasar nan wani bangare na daularta. Saboda haka an shigar da Roma cikin annabci daidai a lokacin da, daga ƙahon akuya na Macedonia da aka ci da yaƙi, take fitowa zuwa sabbin cinye-ƙasashe a wasu sassa dabam. Saboda haka ta bayyana ga annabin, ko kuwa za a iya yin magana game da ita daidai a cikin wannan annabcin, a matsayin mai fitowa daga ɗaya daga cikin ƙahonin akuyar.” Uriah Smith,

Daniel and the Revelation, 175.

Amma Smith kuma ya bayyana cewa shekara ta 162 K.H. ce.

“Ikon nan iko ɗin kuma zai tsaya a Kasa Mai Tsarki, ya cinye ta. Roma ta shiga dangantaka da mutanen Allah, wato Yahudawa, ta hanyar kawance, a shekara ta 162 K.H.; daga wannan lokaci ne ta riƙe matsayi mai fice a cikin jadawalin annabci. Amma duk da haka, ba ta sami ikon mulki a kan Yahudiya ta wurin cin nasara kai tsaye ba sai a shekara ta 63 K.H.; sannan kuwa ta haka ne mai zuwa.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 259.

Sa’an nan kuma a karo na uku da ya yi nuni ga wannan al’amari, ya sāke cewa 161 BC.

“Bayan ya bi da mu ta cikin al’amuran mulkin duniya na daular har zuwa ƙarshen makwanni saba’in, annabin, a aya ta 23, ya mayar da mu baya zuwa lokacin da Romawa suka fara shiga hulɗa kai tsaye da mutanen Allah ta wurin kawancen Yahudawa, a shekara ta 161 K.H.H.: daga wannan wuri ne kuma daga nan aka ci gaba da kai mu cikin jerin al’amura kai tsaye har zuwa nasara ta ƙarshe ta ikilisiya, da kuma kafa mulkin Allah madawwami. Yahudawa, da yake sarakunan Suriya suna matsa musu ƙwarai, suka aika jakadu zuwa Roma, domin su roƙi taimakon Romawa, kuma su haɗa kansu da su cikin ‘alkawarin abota da tarayyar haɗin kai tare da su.’ 1 Maccabees 8; Prideaux, II, 234; Josephus’s Antiquities, littafi na 12, sura ta 10, sashe na 6. Romawa suka saurari roƙon Yahudawan, suka kuma ba su wata doka, wadda aka tsara cikin waɗannan kalmomi:—”

“Dokar majalisar dattawa game da kawancen taimako da abota tare da al’ummar Yahudawa. Ba zai zama halal ga kowane mai kasancewa ƙarƙashin ikon Romawa ya yi yaƙi da al’ummar Yahudawa ba, ko kuma ya taimaka wa waɗanda suke yin haka, ko ta wajen aiko musu da hatsi, ko jiragen ruwa, ko kuɗi; kuma idan aka kai wa Yahudawa hari, Romawa za su taimake su gwargwadon ikon da suke da shi; haka kuma, idan aka kai wa Romawa hari, Yahudawa kuma za su taimake su. Kuma idan Yahudawa suna da niyyar ƙara wa wannan kawancen taimako wani abu, ko su rage wani abu daga gare shi, to, za a yi haka da yardar bai ɗaya ta Romawa. Kuma duk abin da aka ƙara ta haka, zai kasance yana da ƙarfi.’ ‘Wannan doka,’ in ji Josephus, ‘Eupolemus, ɗan Yohanna, da Jason, ɗan Eleazar, ne suka rubuta ta, a lokacin da Yahuza yake babban firist na al’umma, kuma Simon, ɗan’uwansa, yake shugaban rundunar yaƙi. Kuma wannan ce yarjejeniya ta farko da Romawa suka kulla da Yahudawa, kuma an gudanar da ita ta wannan hanya.’” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 271.

Ba nauyi na ba ne in bayyana dalilin da ya sa Smith ya ambaci shekara ta 162 K.H., sai dai kawai zato na cewa kuskuren rubutu ne. Abin da nake nufi shi ne in yi ishara ga muhimmancin da yake ɗora wa abin da ya bayyana a matsayin “ƙa’ida bayyananniya ta fassara cewa za mu sa ran a lura da al’ummai a cikin annabci sa’ad da suka kai ga haɗuwa da mutanen Allah har ambatonsu ya zama dole domin a cika bayanan tarihin tsarki.” Sa’ad da Smith ya nanata wannan ƙa’ida, ya nuna cewa Roma ta haɗu da mutanen Allah a “yarjejeniya,” ta aya ta ashirin da uku, a shekara ta 161 K.H., amma kuma Smith ya nuna cewa an fara gabatar da Roma cikin labarin annabcin tun a shekara ta 200 K.H., shekara talatin da tara kafin 161 K.H.

“Yanzu an gabatar da wani sabon iko,—‘yan fashin mutanenka;’ a zahiri, in ji Bishop Newton, ‘masu karya mutanenka.’ Nesa kwarai a bakin kogin Tiber, wata masarauta tana renon kanta da manyan buri da kuma duhun kulle-kulle. Da fari kanana ce mai rauni, amma ta yi girma da sauri mai ban mamaki cikin karfi da kuzari, tana miƙa kanta a hankali nan da can don ta gwada bajintarta, ta kuma auna karfi na hannunta mai yaƙi, har sai da, da ta fahimci ikon kanta, ta daga kanta da gaba gadi a cikin al’umman duniya, ta kuma kwace da hannu marar nasara matuƙin harkokinsu. Daga wannan lokaci sunan Roma ya tsaya a kan shafin tarihi, kaddararre tsawon zamanai masu yawa ya mallaki harkokin duniya, ya kuma yi babban tasiri a cikin al’ummai har zuwa karshen zamani.”

“Roma ta yi magana; nan da nan kuma Siriya da Makidoniya suka fara ganin wani sauyi yana zuwa kan fasalin mafarkinsu. Romawa suka tsoma baki domin kare saurayin sarkin Masar, suna da niyyar cewa a kiyaye shi daga hallakar da Antiyokas da Filibus suka kulla masa. Wannan ya faru a shekara ta 200 K.H., kuma yana ɗaya daga cikin muhimman tsoma-bakin farko na Romawa cikin al’amuran Siriya da Masar.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 256.

An fara gabatar da Roma a cikin labarin annabci a shekara ta 200 K.H., kuma wannan gabatarwar a aya ta goma sha huɗu ita ce mafi muhimmancin nuni ga Roma a cikin dukan littafin Daniyel, domin ita ce ainihin aya da take ayyana Roma a matsayin alamar da ta kafa wahayin. Dalilin da ya sa Smith zai iya jaddada irin wannan fa’ida ta annabci, sa’an nan kuma ya ambaci 161 K.H., alhali kuma yana tantance shekara ta 200 K.H. a matsayin lokacin da aka “gabatar” da ikon Roma, ba matsala ba ce da nake so in warware. Idan ina da tambayar da take bukatar a warware ta, to ita ce ko fa’idar kamar yadda Smith ya ayyana ta ingantacciya ce ko a’a. Idan ingantacciya ce, to zan yi hujja cewa aya ta goma sha huɗu dole ne ta kasance tana da alaƙa da Yahudawa, wadda ta faru kafin kawancen shekara ta 161 K.H.

Na fahimci cewa tarihin ayoyi na goma sha uku zuwa goma sha biyar yana bayyana wani tarihi a cikin kwanaki na karshe, lokacin da Roma ta Paparoma ta kutsa kanta cikin tarihin annabci, kuma tana yin haka ne a haɗin gwiwa da Amurka, wadda ita ce mutanen Allah a cikin wannan tarihin. Domin Yesu kullum yana misalta karshe da farko, shekarar 200 BC, lokacin da Roma arna ta shigo cikin tarihi, dole ne ta kasance tana da alaƙa da mutanen Allah a cikin wancan tarihin. Saboda haka, na yarda da fa’idar Smith, ko da yake bai sami wata alaƙa kai tsaye tsakanin Roma da Yahudawa ba a shekarar 200 BC.

Ayoyi na goma sha ɗaya da goma sha biyu suna bayyana nasara da abin da ya biyo bayan Yaƙin Raphia, wanda ya faru a shekara ta 217 K.H., tsakanin Daular Seleucid, karkashin jagorancin Antiochus III Magnus, ko “Babban”, da Masarautar Ptolemaic ta Masar, karkashin jagorancin Sarki Ptolemy IV Philopator. Wannan yaƙi ya faru ne a lokacin gwagwarmayar neman iko a kan Coele-Syria (kudancin Siriya) da kudancin Falasdinu, yankuna da suke abin jayayya tsakanin masarautun Ptolemaic da Seleucid. Nasarar Ptolemy IV Philopator a Raphia ta ba shi damar ci gaba da riƙe iko da Coele-Syria da kudancin Falasdinu na ɗan lokaci.

Yaƙin Panium, wanda ya faru shekaru goma sha bakwai bayan haka a shekara ta 200 BC, wanda kuma ake kira Yaƙin Dutsen Panium ko Yaƙin Paneas, ya kasance tsakanin Daular Seleucid,

ƙarƙashin jagorancin Sarki Antiochus III, da Masarautar Ptolemaic ta Masar, ƙarƙashin jagorancin Sarki Ptolemy V.

Shekaru talatin da ɗaya bayan haka, a shekara ta 167 K.H., aka fara Tawayen Makkabiyawa, wato tawayen Yahudawa a kan yunkurin Daular Seleucid na murƙushe ayyukan addinin Yahudawa da kuma kakaba al'adun Helenistik; an fara shi ne a garin Modein, wani ƙaramin gari da ke yankin Yahudiya, a abin da yanzu yake cikin Isra'ila ta zamani.

Lamarin da ake magana a kai ya shafi mummunan mai mulkin Helenawa na daular Seleucid, Antiochus IV Epiphanes, wanda ya tilasta tsauraran al'adun Helenawa a kan jama'ar Yahudawa, har da hana kiyaye ibadodin addinin Yahudawa da kuma ƙazantar da Haikali a Urushalima. Domin tabbatar da aiwatar da dokokinsa, Antiochus ya aika wakilai zuwa birane da ƙauyuka dabam-dabam domin tilasta mazaunan Yahudawa su bi umarninsa.

A garin Modein, ɗaya daga cikin jami'an Seleucid ya iso domin aiwatar da dokar sarki ta wurin umartar mazaunan Yahudawa su shiga cikin ayyukan bautar gumaka kuma su miƙa haɗayu ga allolin Helenawa. Wani dattijo firist na Yahudawa mai suna Mattathias ya ƙi yin biyayya ga wannan umarni, ya kuma kashe wani Bayahude da ya fito gaba don miƙa haɗayar, tare da jami'in Seleucid ɗin. Wannan aikin ƙin bin doka da Mattathias da iyalinsa suka yi ne ya zama farkon Tawayen Maccabean a kan mulkin Seleucid.

Mattathias da 'ya'yansa maza biyar, ciki har da Yahuza Maccabee, suka tsere zuwa tuddai, suka fara yaƙin ba-ta-ƙe da rundunonin Seleucid. A ƙarshe tawayen ya ƙaru cikin ƙarfi da goyon baya, har ya kai ga jerin nasarorin soja a kan Seleucidawa.

Abubuwan da suka faru a Modein a shekara ta 167 K.Z.K., sun kasance muhimmin juyi a tarihin Yahudawa, suna nuna farkon Tawayen Makkabiyawa da gwagwarmayar neman 'yancin addini da cin gashin kai a kan mulkin baƙi. Sake keɓe haikali na biyu a Urushalima, wanda yake nuna abin tarihin da ake tunawa da shi a lokacin Hanukkah, ya faru ne a shekara ta 164 K.Z.K., shekaru uku kafin “ƙawancen” na aya ta ashirin da uku.

Bayan sun sake ƙwato Urushalima da Haikali, Makkabiyawa suka tsarkake Haikali daga gurɓatattun abubuwan arna, suka kuma maido da shi ga amfanin addini da ya dace da shi. Bisa ga al'ada, sun sami tulin mai guda ɗaya tak na keɓaɓɓen mai, wanda ya isa ne kawai a kunna menorah na yini guda. A hakikanin gaskiya, babu wani shaidar tarihi na zamani da ya tabbatar da wannan abin da ya faru, kuma sai a ƙarni na shida ne aka fara samun wannan tatsuniyar Yahudawa a rubuce. Sister White ta kwatanta cocin Yahudawa mai ridda da cocin Katolika, tana jaddada musamman cewa duka majami'un biyu suna gina addini a kan al'adu da hadisai na mutane. Kamar yadda yake da yawan mu'ujizai iri-iri da aka ƙirƙira a cikin tarihin cocin papal, tatsuniyar mai na yini guda da ya ɗauki kwanaki takwas ba ta da wata shaidar tarihi.

Aya ta goma ta Daniyel sura ta goma sha ɗaya tana bayyana yaƙi na farko cikin yaƙe-yaƙe uku na aya ta arba'in, waɗanda na riga na bayyana a matsayin yaƙe-yaƙe uku na wani “cold war”, haka kuma, a matsayin yaƙe-yaƙen wakilai uku. Wata 'yar'uwa ta yi tambaya game da yadda na ayyana Yaƙin Ukraine, wanda shi ne na biyu cikin waɗannan yaƙe-yaƙe uku, a matsayin yaƙin “cold war”,

domin kamar yadda ta nuna daidai, an yi asarar rayuka da lalacewa mai yawa kwarai. Abin da na bayyana a cikin rubuce-rubucen da suka gabata a matsayin yaƙe-yaƙe uku na “cold war”, an bayyana shi da waɗannan kalmomi ne domin a nuna bambanci tsakanin waɗannan yaƙe-yaƙe uku da Yaƙe-yaƙen Duniya uku da suke faruwa a lokacin tarihin dabbar ƙasa ta Ru’ya ta Yohanna sura ta goma sha uku. Waɗannan yaƙe-yaƙe uku yaƙe-yaƙen wakilai ne, kuma an kuma bayyana su haka.

Na yi niyya in tantance waɗannan yaƙe-yaƙe uku a matsayin “yaƙe-yaƙe uku na aya ta arba’in” ko kuwa yaƙe-yaƙen wakilai, daga wannan lokaci zuwa gaba a cikin waɗannan maƙalu, domin a kawai da sabanin kiran yaƙin zafi da suna yaƙin sanyi. Bisa ga ma’anar da na bayar, yaƙe-yaƙe uku na aya ta arba’in ba su haɗa da yaƙin shekara ta 1798 ba, ko da yaƙe wannan yaƙin ɓangare ne na aya ta arba’in; a’a, suna nufin kawai yaƙe-yaƙe uku daga lokacin ƙarshe a shekara ta 1989 har zuwa dokar Lahadi ta aya ta arba’in da ɗaya. Waɗannan yaƙe-yaƙe ukun sun fi dacewa a tantance su a matsayin yaƙe-yaƙen wakilai, waɗanda ake aiwatarwa a cikin mahallin yaƙin da ke tsakanin sarkin arewa da sarkin kudu, wanda a tarihin aya ta arba’in yaƙe wakiltar yaƙin da ke tsakanin Katolika (sarkin arewa) da Kwaminisanci (sarkin kudu).

Na farko cikin waɗannan yaƙe-yaƙe uku yana bayyana nasarar Katolika a kan Kwaminisanci a shekara ta 1989, yayin da papanci ya haɗu da rundunarsa ta wakili, wadda Amurka take wakilta, wajen share Tarayyar Soviet a shekara ta 1989, ko da yaƙe Rasha, wato kai (ko kuma “kagara”), ta kasance a tsaye. Yaƙin Ukraine na yanzu kuma, har yanzu, yaƙi ne tsakanin Katolika da Kwaminisanci, inda papanci ke amfani da gwamnatin Ukraine a matsayin wakilinsa a kan Rasha, tare da goyon bayan ikon wakiltcin papanci na baya, wato Amurka, har da sauran yammacin duniya mai ra’ayin tutar duniya baki ɗaya. Ana wakiltar wannan yaƙi a ayoyi na goma sha ɗaya da goma sha biyu, kuma yana nuna cewa Kwaminisanci (Rasha) zai rinjayi Katolika.

Na uku cikin waɗannan yaƙe-yaƙe uku na wakiltci an wakilta shi a aya ta goma sha biyar, a matsayin Yaƙin Panium. Yaƙin ya kasance tsakanin masarautar Ptolemyawa (sarkin kudu) da masarautar Seleucid (sarkin arewa). A wannan yaƙin rundunar wakiltci ta Katolika ita ce Amurka kuma har yanzu.

A yaƙin farko a 1989, an yi amfani da rundunar wakilai ta ƙahon jamhuriya na Amurka ta wajen Fafaroma domin ta rushe tsarin siyasar Tarayyar Soviet, alhali aka bar kanta (Rasha) a nan daram. A yaƙi na biyu, wanda shi ne yaƙin Yukiren, rundunar wakilai ta Nazi ta sha kaye a hannun Rasha. A yaƙi na uku kuma Amurka, wato rundunar wakilai ta Fafaroma, ta sāke cin nasara a kan sarkin kudu.

Yaƙe-yaƙen uku suna ɗauke da alamar “Gaskiya”, tare da yaƙin farko da na ƙarshe ana aiwatar da su ta wurin rundunar wakili mai nasara ta Kasar Amurka. A yaƙin farko an bar kan sarkin kudu lafiya, kuma a yaƙin na uku rundunar wakili ta Kasar Amurka ta zama kan sarkin kudu. Rundunar wakili ta biyu kuma ita ce rundunar wakili ta papanci a Yaƙin Duniya na Biyu. A dukkanin waɗannan lokutan, rundunar wakili ta Naziyanci an ci ta kuma za a ci ta. Papanci yana ƙasƙantar da dukan makiyansa gaba ɗaya kafin aya ta goma sha shida, sa’ad da aka cika haɗin kai sau uku.

“Batulamaiyu [Putin] ya rasa hikimar da za ta sa ya yi amfani mai kyau da nasararsa. Da a ce ya ci gaba da bin wannan nasararsa, mai yiwuwa da ya zama mamallakin dukan mulkin Antiochus; amma da yake ya wadatu da yin 'yan tsoratarwa kafan da 'yan barazana kafan ne kawai, sai ya yi sulhu domin ya sami damar mika kansa ga gamsar da mugayen sha'awoyinsa na dabba ba tare da katsewa ko takura ba. Haka kuwa, bayan ya ci nasara a kan ma'kiyansa, sai mugayen halayensa suka rinjaye shi, kuma, da ya manta da babban suna wanda zai iya kafawa wa kansa, ya kashe lokacinsa cikin liyafa da fasikanci.”

“Zuciyarsa ta daukaka saboda nasararsa, amma hakan bai karfafa shi ba ko kafan; gama rashin mutuncin amfani da ya yi da ita ne ya sa talakawansa suka tayar masa da tawaye.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 254.

Shaida ta biyu da ke nuna cewa nasarar Putin tana nuna karshensa, tana tare da sarki Uzziah na mulkin Yahuda na kudu, wanda zuciyarsa ma ta daukaka saboda nasarorin yakinsa, sa'an nan kuma, kamar yadda ya faru da Ptolemy, ya nemi ya yi aikin firistoci a cikin Wuri Mai Tsarki, kuma aka buge shi da kuturta, aka kuma cire shi daga mulki nan da nan. Nasarar Putin a yakin Ukraine tana nuna farkon karshensa a matsayin sarkin kudu (sarkin rashin yarda da Allah). An yi wa karshensa kwatanci da farkon sarkin kudu na annabci na aya ta arba'in (Faransa), wanda ya bayyana juyin juya hali da ya kifar da shugabanci, kamar yadda ya faru da Ptolemy. An kuma wakilci karshen Putin da karshen Tarayyar Soviet, inda jagoran (Gorbachev) ya rushe Tarayyar Soviet, kuma nan da nan ya karbi aiki tare da Majalisar Dinkin Duniya, alamar duniya ta kwanaki na karshe ta masu ra'ayin duniya daya na rashin yarda da Allah, sarkin kudu. Bayan nasarar Putin a Ukraine, an kuma yi masa kwatanci da Napoleon a Waterloo, da gudun hijirar da ta biyo baya; haka kuma da sarki Uzziah, tare da kuturtarsa, da gudun hijirar da ta biyo baya, da kuma karshen Ptolemy na maye da karshen Tarayyar Soviet a 1989.

Yakin Panium ya faru a shekara ta 200 K.H., kuma a wannan shekarar ce Roma ta shiga cikin tarihi a fili. Shigarta cikin ruwayar annabci ta gabaci cin Urushalima da aka wakilta a aya ta goma sha shida, kuma aka cika a shekara ta 63 K.H., a lokacin da ta shelanta cewa ita ce mai kare sarkin yaro a Masar. A yaki na uku na aya ta arba'in, wanda ya haɗa da sarakunan arewa da kudu, papacy za ta sake shiga cikin tarihi, tana nuna kamar ita ce mai kare Rasha. A daidai wannan lokaci Seleucus, a cikin misali, ya ci Ptolemy da yakin Panium, ta haka yana nuna cewa Amurka, rundunar wakili ta papacy a yake-yaken farko da na karshe na aya ta arba'in, tana cin nasara a kan “Masar” (sarkin kudu).

A shekara ta 200 BC, a ma'ana ta alama muna samun papanci, yayin da karuwar Taya ta fara rerar waƙoƙinta na fasikanci a gabānin haɗin kai na sau uku a dokar Lahadi ta aya ta goma sha shida. A lokaci guda kuma Amurka ta yi rinjaye a kan Majalisar Dinkin Duniya, ta haka tana tabbatar da matsayinta a matsayin babban sarki a cikin sarakuna goma. Dukan abubuwan motsin haɗin kai na sau uku da ake cika su a dokar Lahadi, an riga an daidaita su kafin aya ta goma sha shida.

Tsarin siyasar ikon macijin, kamar yadda Majalisar Dinkin Duniya take wakilta, ya yarda, a aya ta goma sha shida, ya ba dabbar tsarinsa na siyasa; amma kafin ya yi haka, papanci yana cin nasara a kan addinin macijin. Dole ne a sake kawar da arna. An kawar da Furotestanci a shekarun Reagan, a yakin farko na aya ta arba'in, kuma a lokacin shugaban karshe na jam'iyyar Republican za a kuma

sa addinin macijin a farkashin mulkin addinin Katolika, kamar yadda aka yi a shekara ta 508. Tsarin kawar da kowace irin adawar addini ga dora papanci a kan kursiyin mulki ya fara ne a shekarun Reagan, kuma ya kare a shekarun Trump. An kawar da adawar Furotestantism mai ridda ga Katolika a yaƙin farko na aya ta arba'in, kuma za a kawar da adawar ruhaniya a yaƙin karshe na aya ta arba'in.

A cikin wannan haɗaɗɗiyar mu'amala ta al'amuran ɗan adam ɗaya, dole ne Furotestantism mai ridda ya kafa kansa a matsayin ikon addini da na siyasa a kan sarakuna goma na Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha bakwai. Saboda haka, Yaƙin Panium yana nuna lokacin da Amurka ta yi nasara a kan Majalisar Dinkin Duniya, ɗan kaɗan kafin dokar Lahadi ta aya ta goma sha shida.

Tabbatacciyar ka'ida ce ta annabci cewa dodon, dabbar, da annabin karya kowannensu yana da nasa siffon annabci na musamman. Daya daga cikin waɗannan siffon annabci shi ne cewa dabbar (Katolika), a koyaushe a annabce ana sanya ta a birnin Roma. Annabin karya kuwa, a koyaushe a annabce ana sanya shi a Amurka. Amma ga dodon, sifar wurin da a annabce ake sanya dodon ita ce cewa a koyaushe yana motsi. Dodon ya fara ne a sama, sa'an nan ya zo Lambun Adnin, kuma daga baya a karshe ana sanya dodon a Masar.

Yi magana, ka ce, Haka Ubangiji Allah ya ce: Ga shi, ina gāba da kai, Fir'auna sarkin Masar, babban macijin nan da yake kwance a tsakiyar kogunansa, wanda ya ce, Kogina nawa ne, ni kuwa na yi shi domin kaina. Ezekiel 29:3.

Matsayin annabci na macijin ya canza. A zamanin Yohanna, an bayyana mazaunin macijin, wanda yake wakiltar kursiyinsa, a matsayin yana cikin Pergamos.

“Kuma ka rubuta wa mala'ikan ikkilisiya a Pergamos cewa; Ga abin da mai takobi mai kaifi, mai baki biyu, yake faɗa; Na san ayyukanka, da inda kake zama, wato inda kursiyin Shaidan yake: kuma kana riƙe da sunana da farfi, ba ka kuwa musunta bangaskiyata ba, har ma a kwanakin nan da Antipas, shahidina mai aminci, aka kashe a tsakaninku, inda Shaidan yake zaune.” Ru'ya ta Yohanna 2:12, 13.

Al'adar arna ta Roma ita ce su kawo dukan allolin arna da suka shiga hulɗa da su zuwa cikin birnin Roma, su kuma wakilta su a cikin Haikalin Pantheon. Wannan ne ya sa Daniyel ya rubuta cewa “an jefar da wurin tsattsarkan gidansa.” Wurin tsattsarkan gidan Roma ta arna shi ne birnin Roma, wanda Constantine ya jefar a shekara ta 330, amma tsattsarkan gidan da yake “a cikin” Roma shi ne Haikalin Pantheon, Pan-Theon na nufin, “haikalin dukan alloli”. Romawa sun mayar da wurin zaman Shaidan zuwa Haikalin Pantheon daga Pergamos. Sister White ta sanar da mu cewa Roma ta arna ita ce macijin.

“Saboda haka, yayinda macijin, a ma'ana ta farko, yake wakiltar Shaidan, a ma'ana ta biyu kuma, alama ce ta Roma arna.” The Great Controversy, 439.

Roma ta arna ta kasu gida goma, kuma Faransa ta zama sarkin kudu sa'ad da ta gabatar da rashin yarda da Allah na Masar a lokacin Juyin Juya Halin Faransa. Zuwa shekara ta 1917, macijin ya koma daga Faransa zuwa Rasha. Aya ta goma tana wakiltar shekara ta 1989, kuma ayoyi na goma sha ɗaya da goma sha biyu suna wakiltar yake-yaken “iyakar kasa” (Raphia da Ukraine), yayin da

yakin Panium yake wakiltar mataki na uku da papanci ya cika yayin da take tabbatar da haɗin kai na sau uku a aya ta goma sha shida. Yana wakiltar boyayyen tarihin aya ta arba'in.

Za mu ci gaba da wannan nazari a makala ta gaba.

Sa'ad da Yesu ya isa yankunan Kaisariya Filibbi [Panium], sai ya tambayi almajiransa, yana cewa, "Wa mutane suke cewa ni, Dan Mutum, ne?" Sai suka ce, "Wadansu suna cewa kai ne Yahaya Mai Baftisma; wadansu kuwa, Iliya; wadansu kuma, Irmiya, ko ɗaya daga cikin annabawa." Ya ce musu, "Amma ku fa, wa kuke cewa ni ne?" Sai Siman Bitrus ya amsa ya ce, "Kai ne Almasihu, Dan Allah mai rai." Sai Yesu ya amsa ya ce masa, "Mai albarka ne kai, Siman Barjona: gama ba nama da jini ne suka bayyana maka wannan ba, sai dai Ubana wanda yake cikin sama. Ni kuma ina gaya maka, kai ne Bitrus, kuma a kan wannan dutse zan gina ikkilisiyata; kofofin jahannama kuma ba za su rinjaye ta ba. Kuma zan ba ka makullan mulkin sama: duk abin da ka ɗaure a duniya za a ɗaure shi a sama; kuma duk abin da ka kwance a duniya za a kwance shi a sama." Sa'an nan ya yi wa almajiransa gargadi cewa kada su fada wa kowa cewa shi ne Yesu Almasihu. Daga wannan lokaci Yesu ya fara nuna wa almajiransa yadda ya wajaba ya tafi Urushalima, ya sha wahala abubuwa da yawa daga dattawa da manyan firistoci da marubuta, a kashe shi, kuma a tashe shi a rana ta uku. Matiyu 16:13–21.